

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **L. R.**, bývajúceho v P., v dovolacom konaní zastúpeného JUDr. A. Ž., advokátom, so sídlom v P., proti žalovanej **J. R.**, bývajúcej v P., v dovolacom konaní zastúpenej JUDr. D. K., advokátkou, so sídlom v P., **o vypořádanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov**, vedenej na Okresnom súde Považská Bystrica pod sp.zn. 5 C 118/2007, o dovolaní žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Trenčíne z 11. marca 2008 sp.zn. 17 Co 43/2008, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Trenčíne z 11. marca 2008 sp.zn. 17 Co 43/2008 a uznesenie Okresného súdu Považská Bystrica z 11. januára 2008 č.k. 5 C 118/2007-38 **z r u š u j e** a vec vracia Okresnému súdu Považská Bystrica na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Považská Bystrica uznesením z 11. januára 2008 č.k. 5 C 118/2007-38 zastavil konanie a o trovách rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na ich náhradu. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že žalobca oznámil podaním z 10. januára 2008, že so žalovanou sa dohodli a preto nemá záujem na ďalšom trvaní sporu. Obsah tohto podania hodnotil ako prejav vôle žalobcu, aby súd vo veci ďalej nekonal. Súhlas žalovanej so späťvzatím žaloby vyvodil z jej vystupovania. Boli tak splnené všetky predpoklady uvedené v § 96 ods. 1 a 2 O.s.p. pre zastavenie konania.

Krajský súd v Trenčíne uznesením z 11. marca 2008 sp.zn. 17 Co 43/2008 na odvolanie žalobcu uznesenie okresného súdu potvrdil a žalovanej náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súd posudzuje procesný úkon z aspektu jeho obsahu. V prípade späťvzatia návrhu musí z úkonu účastníka bez pochybností vyplývať, že prejavuje vôľu, aby sa vo veci nekonal a meritórne

nerozhodovalo. Prípadný podstatný omyl účastníka medzi tým, čo chcel prejsť a tým, čo v skutočnosti prejavil, nemá rozhodujúci vplyv na procesný úkon. V posudzovanej veci z obsahu spisu bolo zjavné, že zástupkyňa žalovanej podaním z 18.12.2007 oznámila súdu, že žalovaná zabezpečila žalobcovi bytovú náhradu, o čom predložila nájomnú zmluvu a súčasne pripojila písomné vyjadrenie žalobcu vo forme fotokópie, že ruší návrh na majetkoprávne vyrovnanie. Žalobca doručil osobne originál vyššie uvedeného podania na okresný súd 10.1.2008. Z jeho obsahu nepochybne vyplýva vôľa žalobcu, aby sa vo veci ďalej nekonalo a nerozhodovalo. Správny bol preto postup okresného súdu, keď uznesením v zmysle § 96 ods. 1 O.s.p. konanie vo veci zastavil. Odvolaciu súdu nezostalo iné, než považovať rozhodnutie okresného súdu za vecne správne. Keďže žalovaná náhradu trov odvolacieho konania neuplatnila, nebola jej priznaná.

Proti tomuto uzneseniu krajského súdu podal včas dovolanie žalobca. Navrhol rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Uviedol, že nikdy nebolo jeho úmyslom skončiť prejednávajúcu vec späťvzatím návrhu na začatie konania. Nemal k tomu žiaden dôvod a ani toho času taký dôvod nemá, lebo BSM nebolo medzi ním a žalovanou do dnešného dňa vyporiadané. Skutočnosť, že trvá na tom, aby súd o jeho žalobe konal a rozhodol oznámil opakovane súdu. Vyplýva to aj zo zápisnice o pojednávaní pred súdom z 11.9.2007 a 5.11.2007. Nenastal teda žiaden objektívny dôvod na to, aby konanie bolo zastavené. Vytýkal odvolaciu súdu, že záver o tom, že sa nechce súdiť, vyvodil iba z podania žalovanej, ktorá ním manipuluje a sústavne sa mu vyhráža oznámením na políciu. Správne mali súdy povinnosť presvedčiť sa, či žalobcovi sú známe dôsledky prípadného späťvzatia žaloby, mali ho v tomto smere primerane poučiť a až následne posúdiť, či sú za daného stavu splnené podmienky pre zastavenie konania. Keďže v danej veci okresný súd konanie podľa § 96 ods. 1 O.s.p. zastavil, hoci pre takéto rozhodnutie podmienky nenastali a odvolací súd jeho rozhodnutie potvrdil, bola mu odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p. Sú tu preto dôvody zakladajúce jednak prípustnosť dovolania a jednak jeho opodstatnenosť.

Žalovaná vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že dovolanie považuje za bezpredmetné, keďže medzi účastníkmi došlo k uzavretiu dohody o vyporiadaní BSM. Žiadala dovolanie žalobcu zamietnuť a priznať jej trovy dovolacieho konania.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.), po zistení, že dovolanie bolo podané v lehote určenej v § 240 ods. 1 O.s.p., osobou oprávnenou na tento procesný úkon skúmal ďalej, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktoré možno podľa zákona napadnúť týmto opravným prostriedkom. Dospel pritom k záveru, že dovolanie je v danej veci prípustné a tiež dôvodné pre vadu uvedenú v § 237 písm.f/ O.s.p.

Podľa § 237 písm.f/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

V zmysle vyššie citovaného zákonného ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu bez ohľadu na jeho procesnú formu, na to, ako odvolací súd rozhodol a tiež bez ohľadu na to, aký bol predmet konania. Túto vadu konania je dovolací súd povinný skúmať z úradnej moci, pričom predpokladom prípustnosti dovolania je zistenie, že postupom súdu sa účastníkovi odňala možnosť konať pre súdom.

Vo všeobecnosti pod odňatím možnosti konať pred súdom treba rozumieť taký postup súdu, ktorým znemožní realizáciu tých procesných práv, ktoré účastníkom občianskeho súdneho konania procesné predpisy priznávajú za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov.

Podľa ustálenej súdnej praxe k odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádza, ale aj samotným rozhodnutím. Takým rozhodnutím je napr. uznesenie, ktorým odvolací súd nesprávne odmietne dovolanie ako oneskorene podané (rozhodnutie uverejnené v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov SR pod č. 23, ročník 1994), rovnako aj uznesenie o zastavení konania pre nedostatok procesnej podmienky, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny a konanie v skutočnosti nedostatkom podmienky konania netrpí (rozhodnutie uverejnené v Zbierke stanovísk a rozhodnutí súdov SR pod č. 82, ročník 2002). O takéto rozhodnutie môže ísť aj vtedy, ak súd zastaví konanie z dôvodu, že žalobca vzal návrh na začatie konania späť (§ 96 ods. 1 O.s.p.), hoci podmienky pre takýto záver v skutočnosti neboli splnené.

Podľa § 96 ods. 1 O.s.p. navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa § 41 ods. 1 O.s.p. účastníci môžu robiť svoje úkony akoukoľvek formou, pokiaľ zákon pre niektoré úkony nepredpisuje určitú formu.

Podľa § 41 ods. 2 O.s.p. každý úkon posudzuje súd podľa jeho obsahu, aj keď je úkon nesprávne označený.

Zákon dáva účastníkom konania možnosť disponovať procesnými prostriedkami (konaním) nielen tým, že podajú návrh na jeho začatie, ale okrem iného aj tým, že už podaný návrh môžu vziať účinne späť. Späťvzatie návrhu na začatie konania treba považovať za procesný úkon urobený voči súdu, ktorým účastník (spravidla žalobca) prejavuje svoju vôľu, aby sa vo veci nekonalo a meritórne nerozhodovalo. Keďže dôsledkom účinného späťvzatia návrhu na začatie konania je zastavenie konania, vôľa musí byť prejavená spôsobom, ktorý nevzbudzuje žiadnu pochybnosť o tom, čo chcel účastník v skutočnosti urobiť. Každý procesný úkon je súd povinný posudzovať nie podľa toho, ako ho účastník označil, ale podľa jeho obsahu. Pritom je povinný starostlivo prihliadnuť ku všetkým okolnostiam, za ktorých k procesnému úkonu došlo (napr. čo úkonu predchádzalo, ktorý z účastníkov predkladal rozhodujúce podania, či účastník neurobil súčasne s týmto úkonom, prípadne následne reagujúc na výzvu súdu ďalšie navzájom protichodné podanie, prípadne, čo nastalo po urobení úkonu). Musí súčasne vychádzať z toho, že všeobecné súdy majú poskytovať v občianskom súdnom konaní materiálnu ochranu zákonnosti tak, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov (§ 1 O.s.p.). Občianske súdne konanie sa musí v každom jednotlivom prípade stať zárukou zákonnosti a slúžiť na jej upevňovanie a rozvíjanie (§ 3 O.s.p.).

Po preskúmaní veci dovolací súd dospel k záveru, že okresný súd a následne aj odvolací súd nepostupovali v zmysle vyššie uvedených zásad, keď z nedatovaného podania žalobcu, ktorého originál došiel na súd prvého stupňa 10.1.2008 bez ďalšieho vyvodili, že žalobca jednoznačne a nad akúkoľvek pochybnosť vzal svoj návrh v celom rozsahu späť. Tento zhodný záver okresného a odvolacieho súdu a na ňom založené rozhodnutia, nie je možné považovať za správne.

Z obsahu spisu totiž vyplýva, že žalovaná (nie žalobca) doručila na Okresný súd Považská Bystrica 21.12.2007 sprievodné podanie z 18.12.2007, z ktorého vyplýva, že súdu zasiela doklad o zabezpečení náhrady pre žalobcu a jeho vyjadrenie, že ruší návrh na majetkoprávne vyrovnanie. Prílohou tohto podania bola fotokópia nájomnej zmluvy z 1.12.2007 a rukou písané podanie podpísané žalobcom vo forme fotokópie. Vzhľadom na toto podanie okresný súd vyzval žalobcu podaním z 3.1.2008, aby v lehote 10 dní potvrdil, či trvá na podanom návrhu o vyporiadanie BSM alebo nie, pričom výzvu doručil zástupcovi žalobcu 7.1.2008. Dňa 10.1.2008 došiel na okresný súd originál rukou písaného podania podpísaného žalobcom, ktorého fotokópiu predložila žalovaná už 21.12.2007 bez akéhokoľvek sprievodného listu žalobcu, resp. jeho zástupcu. Žalobca prostredníctvom svojho advokáta doručil na okresný súd 15.1.2008 podanie z 11.1.2008 označené ako odpoveď na výzvu súdu z 3.1.2008, v ktorej jednoznačne uviedol, že trvá na tom, aby súd o jeho žalobe konal a rozhodol v súlade so žalobným petitom, nakoľko medzi ním a žalovanou nedošlo ku žiadnemu vyporiadaniu BSM dohodou. Súčasne v tomto podaní vysvetlil, akým spôsobom došlo k napísaniu textu, ktorý žalovaná predložila súdu.

Z vyššie uvedených skutočností je zrejmé, že okresný súd po tom, ako mu bolo doručené podanie žalovanej z 18.12.2007, mal oprávnené pochybnosti o tom, či prejav vôle žalobcu smeroval skutočne k späťvzatiu žaloby o vyporiadanie BSM (podanie predložila žalovaná, išlo o rukou písaný text bez dátumu, bez uvedenia jeho vzťahu k súdnej veci a predložený vo fotokópii). Správne preto vyzval žalobcu (jeho zástupcu), aby sa v stanovenej lehote jasným a určitým spôsobom vyjadril, či na návrhu o vyporiadanie BSM naďalej trvá alebo nie. Potiaľ možno s postupom okresného súdu súhlasí. Okresný súd však nepostupoval správne, keď bez bližšieho vysvetlenia len na základe predloženia vyššie uvedeného rukou písaného textu v jeho origináli (z podania nebolo zrejmé, kto ho predložil a či ide o odpoveď na výzvu súdu) a bez vyčkania na uplynutie 10 dňovej lehoty poskytnutej žalobcovi za účelom odstránenia pochybností o tom, vady žalovanou predloženého podania dospel k nepochybnému záveru, že prejav vôle žalobcu smeroval k tomu, aby súd vo veci nekonal a konanie preto zastavil. Rovnako aj odvolací súd pochybil, keď vôbec neprihliadol na podanie žalobcu z 11.1.2008, ktorým žalobca reagoval práve na výzvu okresného súdu a v ktorom jednoznačne uviedol, že na žalobe o vyporiadanie BSM trvá a žiada, aby súd o nej konal a rozhodol. Vzhľadom na jeho protichodný obsah v porovnaní s podaním predloženým žalovanou, sa odvolací súd mal pokúsiť odstrániť rozpor v týchto jeho podaniach, najmä mal zisťovať, obsah ktorého podania zodpovedá jeho vôli. Ak tak neurobil a dospel bez ďalšieho

objasnenia k záveru, že tu došlo podľa obsahu podania k späťvzatiu návrhu, ide o záver predčasný a teda nesprávny.

So zreteľom na vyššie uvedené možno uzavrieť, že okresný súd zastavením konania v zmysle § 96 ods. 1 O.s.p., hoci zákonné podmienky pre takéto rozhodnutie splnené neboli a krajský súd tým, že nezjednal nápravu a rozhodnutie ako vecne správne potvrdil, postupovali nesprávne. Takýmto postupom odňali žalobcovi možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm.f/ O.s.p.

Keďže výskyt niektorej z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. je zo zákona dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania a zároveň ide o dôvod, pre ktorý musí dovolací súd napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu vždy zrušiť, Najvyšší súd Slovenskej republiky napadnuté uznesenie odvolacieho súdu a tiež súdu prvého stupňa podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie (§ 243b ods. 3 O.s.p.).

V novom rozhodnutí rozhodne súd aj o trovách pôvodného a dovolacieho konania (§ 243d ods. 1 veta tretia O.s.p.).

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 29. apríla 2009

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová

